

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 225/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om tillgången på strötorv och växttorv

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 225/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Vesa Kallio /cent m.fl.:

Vilka åtgärder har regeringen vidtagit eller kommer att vidta för att säkerställa tillgången på strötorv och växttorv (odlingstorv),

med vilka åtgärder avser regeringen påskynda tillståndshandläggningen för torvtäkter,

vad innebär regeringsprogrammets inskrivning om att odlings- och strötorv ska konstateras vara en strategiskt viktig råvara i praktiken, och

med vilka konkreta åtgärder kommer regeringen att främja torvens strategiska roll i livsmedelskedjan och därigenom för försörjningsberedskapen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen har noterat problemen med tillgången till och marknadsläget för strötorv och odlingsstorv och därför tagit in skrivningar om detta i bland annat regeringsprogrammet, statsrådets beslut om målen för försörjningsberedskapen ([568/2024](#)) och senast i besluten vid halvtidsöversynen.

Tillgången till strötorv och odlingstorv har försämrats genom att användningen av energitorv minskat till följd av tidigare politiska beslut. Detta har påverkat såväl de etablerade verksamhetsmodellerna inom torvproduktionen som hela produktionskedjans lönsamhet. Förr tog man från en torvtäkt först upp de mindre nedbrutna lagren för användning som strötorv och odlingstorv och fortsatte sedan med utvinning av de mer nedbrutna lagren för energitorv. När utvinning av energitorv inte längre bidrar till att dela produktionskostnaderna, leder detta till högre priser på odlingsstorv och strötorv. Även vid etableringen och tillståndshandläggningen av nya torvtäkter bör man tänka på att området inte längre nödvändigtvis används för utvinning av energitorv, utan endast för strötorv och odlingstorv.

En regeringsproposition om smidigare tillståndsprocesser i miljöärenden antogs den 18 juni 2025. Propositionen möjliggör skötsel av miljöärenden vid ett enda serviceställe och smidigare tillståndsprocesser vid Tillstånds- och tillsynsverket som inleder sin verksamhet den 1 januari 2026.

Reformen bidrar till det i regeringsprogrammet fastställda målet om att göra processen för investeringstillstånd smidigare och mera förutsägbar samt stimulera ekonomisk tillväxt på basis av den gröna omställningen. Samtidigt stärks myndighetens roll i att ge kunderna föregripande styrning och vägledning, för att handläggningen av miljöärenden ska vara så enhetlig och kvalitativ som möjligt.

Inskrivningen i regeringsprogrammet om att odlings- och strötorv ska konstateras vara en strategiskt viktig råvara syftar till att framhäva att regeringen är medveten om hur viktiga dessa råvaror är för matkedjan, skogsbruket och de övriga produktioner som använder torv i Finland. Trots att det finns alternativa material som används som strö och odlingssubstrat vid sidan av torv, kommer torv att vara det vanligaste materialet under en lång tid framöver och därför måste tillgången tryggas.

Jämfört med alternativa material har torven en överlägsen kombination av goda egenskaper. Sådana är bland annat jämn kvalitet, enkel användning, hygien, få sjukdomsalstrare och andra egenskaper som främjar djurens och plantornas hälsa. Dessutom är torv ett inhemskt material som efter användning som strö eller odlingssubstrat kan återvinnas till exempel på åkrarna. Man har i studier och utredningar tills vidare inte hittat material som helt skulle kunna ersätta torv i primärproduktionen.

Tillgången till och marknaden för torv påverkas av många faktorer. Det finns flera konkurrerande användningsändamål, och utöver den inhemska marknaden finns det en efterfrågan på i synnerhet odlingstorv för export. Utöver försörjningsberedskap bör man också ta hänsyn till bland annat lönsamheten och miljöhänsynen i produktionen och användningen av torv. Det gäller med andra ord att granska frågan brett och ur flera olika perspektiv.

Regeringen har börjat kartlägga läget och olika alternativa lösningar genom att initiera en färdplan för inhemska odlingssubstrat och strömaterial. Efter anbudsförfarande har Naturresursinstitutet valts för att utarbeta färdplanen. För färdplanen görs bland annat en översikt av nuläget på marknaden och i produktionen, bedöms framtida utvecklingstrender och lämnas förslag till åtgärder. Till dessa hör förslag som genomför inskrivningen i regeringsprogrammet om odlingstorvens och strötorvens strategiska roll. Granskningen begränsar sig inte enbart till torv, utan den omfattar även andra inhemska alternativ för strö och odlingssubstrat samt behoven av att utveckla dessa.

Eftersom det är fråga om ett mycket omfattande tema, betonar regeringen vikten av att färdplanen utarbetas i brett samarbete med branscheexperter, såsom företag, organisationer, forskare och andra aktörer på området. På så sätt kan man få fram olika synpunkter och flera lösningsförslag. Genom färdplanen erhålls också förslag om vilka åtgärder FoUI- och investeringsfinansieringen till odlingssubstrat- och ströproduktionen enligt regeringens tillväxtprogram ska riktas till. Budgeten för 2025 innehåller 2,4 miljoner euro i anslag för denna finansiering.

Färdplanen ska färdigställas före utgången av januari 2026. Därefter kommer regeringen att granska förslagen i färdplanen och beakta dem i sina beslut om vidare åtgärder.

Helsingfors 10.7.2025

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah